

Kaizerová, Petra

Nové poňatie "domáceho miláčika" v súčasnej detskej literatúre

In: *Výzvy súčasnosti: nová témata české a slovenské literatury (2000-2017)*. Pospíšil, Ivo (editor). 1. vydání Brno: Jan Sojnek - Galium, 2019, pp. 49-55

ISBN 978-80-88296-05-8

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.81632>

Access Date: 22. 03. 2025

Version: 20250223

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Petra Kaizerová (Nitra)

Nové poňatie „domáceho miláčika“ v súčasnej detskej literatúre

Abstrakt

Zameriavame pozornosť na súčasné spracovanie tematiky domáceho zvieratá v slovenskej detskej literatúre. Z množstva titulov so zvolenou tematikou sme vybrali tie, ktoré spĺňajú aj náročnejšie estetické kritériá (P. Karpinský – *Teta Agáta a jej mačacia sedmička*, P. Gajdošík – *Zverinec na siedmom poschodí*, G. Futová – *Psia škola kocúra Červenochvosta*). Sledujeme najmä spôsoby, ktorými sa autori zmocnili tematiky. Využívajú tradičné i invenčné literárne postupy ako antropomorfizácia, paródia, nonsens a pod. Vybrané texty sú dôkazom, že súčasná slovenská literatúra pre deti môže osloviť súčasného čitateľa moderným spôsobom nazerania na problematiku spolužitia človeka a zvieratá s dôrazom na potrebu schopnosti chápať tento vzťah srdcom, čo vedie k vzájomnej tolerancii.

Kľúčové slová: detská literatúra, text, dieťa, detský čitateľ, individualizácia, rozprávač, príbeh, tematika, domáce zviera, zvierací hrdina, súčasnosť, inovatívnosť, novosť, aktuálnosť, funkčnosť, estetické kritérium, kontext, antropomorfizácia, personifikácia

Abstract

The New Notion of “a Domestic Pets” in Contemporary Children’s Literature

The main aim of this work is to pay attention to the contemporary text processing of domestic animal’s subject matter in Slovak children’s literature. However, there is a large number of similar theme in the books for kids, the selected book titles (P. Karpinský—*Teta Agáta a jej mačacia sedmička*, P. Gajdošík—*Zverinec na siedmom poschodí*, G. Futová—*Psia škola kocúra Červenochvosta*) fulfil even the more demanding aesthetic criteria. We try to follow mainly the techniques and authors’ style used to capture the theme. They apply traditional and inventional literary techniques such as anthropomorphism, parody, nonsense and so on. The chosen texts demonstrate that current children’s literature is able to speak to the present reader’s view in modern way of human-animal coexistence’s treatment with the great emphasis on the importance to understand this relationship heartily and it leads into the mutual tolerance.

Key words: children’s literature, text, child, child reader, individualization, narrator, story, theme, domestic animal, animal hero, the present time, innovation, recency, topicality, utility, aestetical criteria, context, anthropomorphism, personification

Pre literárneho bádateľa je vždy veľkou výzvou, čo len pokusne mapovať aktuálne dianie v beletrii. Snaha o objektivnosť takéhoto skúmania je limitovaná naším poznaním súčasnosti, ktorá sa nedá celkom korektne všeobecne uchopiť, chýba nám povestný časový odstup, ktorý by aspoň sčasti overil fungovanie jednotlivých javov aj tých literárnych. A tak literárna súčasnosť pred nami vystupuje vo svojich mnohorakých podobách a my sa s veľkou dávkou individuálneho prístupu, lebo inak sa to zrejme nedá, pokúšame zachytiť často jej prchavú esenciu. V uvedenom kontexte sa budeme venovať na prvý pohľad pomerne oklieštenému programovému okruhu súčasnej detskej literatúry. V prítomnosti sme atakovaní snahou autorov byť aj v tvorbe pre deti tematicky bombastickí, exotickí a nadbiehať čitateľskému vkusu ovplyvnenému ostatnou komerčnou tvorbou či už domácou alebo zahraničnou, lebo pravdou zostáva, že kniha pre deti sa vcelku dobre predáva, o čom svedčí jej pomerne bohaté zastúpenie v kníhkupectvách. Nových tematických okruhov na skúmanie, by, tak sa zdá, mohlo byť veľa až priveľa.

K rozhodnutiu zamerať pozornosť na zánovnú tematiku, ktorú spája familiárne označenie „domáceho miláčika“ nás zvedla aj mimoliterárna skutočnosť. V ostatnom čase sme svedkami dlhodobejšej zmeny postoja človeka a spoločnosti k domácim zvieratám. Ide často až o glorifikáciu v zmysle ich povýšenia na ľudských spoločníkov s nárokom na rovnaké výsady a služby ako prislúchajú človeku. Máme na mysli napr. psie či mačacie hotely, zvieracie kliniky s vybavením konkurujúcim zariadeniam určeným pre ľudí, samozrejmosťou sa stáva bohatá ponuka konfekcie pre zvieratá, kočky pre psy a mačky, s ktorými sa majitelia hrdó predvádzajú, regály vo veľkoobchodoch, zaplnené plnohodnotnou stravou pre rôzne druhy zverstva a pod. Ide naozaj o obrovskú zmenu už len v porovnaní s našim správaním spreď niekoľkých desaťročí. Nechceme pátrať po príčinách tohto fenoménu ani sa k nemu zásadnejšie vyjadrovať. Spomíname ho len preto, že dieťa je s ním konfrontované.

Súčasná beletria pre deti sa totiž musí vyrovnávať aj s každodennou skutočnosťou a reflektuje tak prirodzene aktuálne témy. Uvedomujeme si, že využitie zvieratá v rozprávke je tu prítomné oddávna, nechceme ho prezentovať ako niečo novátorské. Zvierací hrdina je od počiatkov intencionálnej spisby pre deti jedným z jej základných pilierov. Inovatívne môžu byť nanajvýš spôsoby jeho využitia. Relatívne veľký okruh súčasnej slovenskej detskej literatúry je vybudovaný práve na prítomnosti zvieracieho hrdinu v rozprávke. Najnovšie výskumy detského čítania potvrdzujú skutočnosť, že zvieracia tematika (popri téme dobrodružstva) je zrejme najväčším lákadlom priťahujúcim dieťa ku knihe.¹ Nás budú zaujímať predovšetkým tituly, v ktorých je sprítomnený aspekt túžby po domácom zvieratku či jeho prítomnosť. Vzhľadom na bohatosť výskumného materiálu sa budeme venovať obmedzenému výberu diel, ktoré reprezentujú niektoré základné tendencie súčasnej slovenskej tvorby pre deti.

¹ RUSŇÁK, Radoslav: *Zverinec na siedmom poschodí*. Bibiana, roč. XIV, 2007, č. 2, s. 60.

Ku klasickému odkazu rozprávania o domácich miláčikoch patrí útla knižka Petra Karpinského *Teta Agáta a jej mačacia sedmička*. Podľa kritikov patrí k najlepším slovenským knihám pre deti vydaným v roku 2017.² Autor pomerne kultivovaným spôsobom približuje tematiku spolužitia v „podstate“ osamelej ženy a jej mačiek. Tvorivé nadväzovanie na literárnu tradíciu je v podstate evidentné už vo vstupnej fabulácii, kde sa teta Agáta cíti medzi svojimi siedmimi mačkami ako Snehulienka. Nevšednou je v takomto type literatúry pre deti absencia detského hrdinu či akejkolvek vedľajšej detskej postavy. Zbližovacím komponentom sa pre autora a deti plnohodnotne stávajú mačací hrdinovia trochu očividnejšie didakticky pomenovaní podľa dní v týždni: „*Kedysi dávno, keď teta Agáta ešte nebola tetou Agátou, ale iba malou Agátkou, čítala knihu o Robinsonovi, ktorý stroskotal na pustom ostrove. Robinson si tam našiel priateľa a dal mu meno piatok. Teta sa teda rozhodla, že aj ona pomenuje svoje mačky a kocúrov podľa dní v týždni – Pondelok, Utorok, Streda, Štvrtok, Piatok, Sobota a Nedela.*“³

Kniha je pozoruhodná nevšedným riešením vyjadrenia odstupe a zblížovania sveta ľudí a zvierat. Mačací hrdinovia sú „len“ čiastočne antropomorfizovaní, autor necháva čitateľovi obmedzené možnosti, aby nahliadol do vnútra postáv prostredníctvom, skôr sporadicky sa objavujúcej priamej reči, ktorá je prezentovaná zväčša ako vnútorná: „*Ale už mám toho dost!*“ pomyslela si mačka Streda. „*Nedovolím, aby sa k nám tá fíflena správala takýmto spôsobom. Ved' ani ja nie som len obyčajná mačka pouličná.*“⁴ Pre Karpinského typický prítlmený personifikačný princíp vhodne korešponduje s ukotvenosťou príbehov v hravo modelovanej realite.⁵

Mačky medzi sebou využívajú vlastné dorozumievacie prostriedky a tu sa otvára priestor pre vševediaceho rozprávača, ktorý funguje ako akýsi komunikačný operátor, prekladateľ: „*Mačka Streda zvolala poradú. „Mňau?“ osloví zúčastnených – v preklade to znamená: „Čo urobíme s Princeznou?“*“⁶ Zdôraznené sú aj špecifiká v „myslení mačiek“ zvýraznené neporozumením okolia: „*Poštár sa Štvrtkovi akosi nepozdáva. Má tmavú bradu, je vysoký a cez plece má prehodenú velikánsku tašku. Čo je však najhoršie, neusmieva sa a nevraví: „Teta Agáta ako sa majú vaše zlaté mačičky a vaši rozkošní kocúrikovia?“ [...] V tej chvíli sa Štvrtok naježí. Strašne zamraučí, vystrčí pazúry a zautočí na poštára.*“⁷ Pomyselnú komunikačnú bariéru dvoch jazykov – mačacieho a ľudského necháva autor prekračovať ústrednej postave – tete Agáte. Jej miera lásky k zverencom ju vedie k pochopeniu „mačacej inakosti duše“, a tak sa môže realizovať vzájomné „vznútornené“ porozumenie bez potreby barličky v podobe explicitného porozumenia zvieracej reči. Dokladom je aj moment, keď je u tety Agáty

² STANISLAVOVÁ, Zuzana: *Rozprávkové variácie (v pôvodnej tvorbe pre deti a mládež 2017)*. Bibiana, roč. XXV, 2018, č. 3., s. 4.

³ KARPINSKÝ, Peter: *Teta Agáta a jej mačacia sedmička*. Bratislava: Perfekt 2017, s. 5.

⁴ KARPINSKÝ, Peter: c. d., s. 37.

⁵ STANISLAVOVÁ, Zuzana: c. d., s. 4.

⁶ KARPINSKÝ, Peter: c. d., s. 37.

⁷ KARPINSKÝ, Peter: c. d., s. 7.

na návšteve pyšná mačka: „*Vrta jej v hlave, čo sa to deje. Je vari neviditeľná! Rozhodla sa, že sa na to opýta tety Agáty. „Mňau?“ „Chcela by si vedieť, prečo sú moje mačky a moji kocúri k tebe takí protivní? Možno preto, že si sa k nim spočiatku správala podobne. Viem, nie je to od nich pekné. Chceli ti len ukázať, ako sa cítia ostatní, ak si ty pyšná.*“⁸

Vzájomné presahy dvoch prístupov k svetu s hlbokým vzájomným porozumením sú zároveň dôkazom o potrebe a kráse komunikácie, schopnosti chápať srdcom a vzájomnej tolerancii. A to je gro inovovaného prístupu k tematike, ktorá je na prvý pohľad spracovaná tradične. Detský čitateľ má tendenciu sa identifikovať zo zvieracími hrdinami knihy, lebo ich vnútorné usporiadanie a myslenie je komponované čiastočne ako na pol ceste medzi svetom dospelých a detí. Devízou knihy je navyše nevtieravý humor, pretože mačky nezbedné (ako deti) vždy niečo „vyvedú“. Zaujímavým kompozičným riešením je číselné komponovanie príbehu, ktoré naplno odhaľuje rozprávač vo finále, keď tete Agáte pribudne 12 mačiatok, ktoré sa rozhodne pomenovať podľa mesiacov v roku: „*Teta Agáta má teraz doma odrazu 19 mačiek a kocúrov. Ako to? Predsa 7 + 12 = 19.*“⁹ Nad počtom mačiek v jednom byte sa neuvažuje, všetko je harmonizované v duchu celkového vyznenia textu.

Dôležitá poznámka na konci knihy uvedená ako Poznámka pre pozorných čitateľov zdôrazňuje, možno aj redundantne, že autor v celej knihe používa, keď píše o kocúroch v prvom páde množného čísla mäkké „i“ kocúri, dôvodí tým, že mačky a kocúri žijúci u tety Agáty sa správajú takmer ako ľudia, čím sa potvrdzujú niektoré naše predchádzajúce hypotézy o texte. Samozrejme v príbehoch nachádzame rôzne súčasné atribúty ako počítač, televízor, fotoaparát, ale tie už považujeme za bežné rekvizity v súčasnej literatúre pre deti. Aj keď autor s nimi pracuje tvorivo v kontexte témy – počítač poslúži nakoniec namiesto radiátora mačke Nedeli, ktorá skonštatuje: „*Hm, nie je to zlé. Ľudia občas vymyslia celkom šikovné veci.*“¹⁰ a pod. Predsa však odkazuje na nemožnosť úplného pochopenia techniky zvieracími hrdinami a ich koexistenciu sprostredkúva čitateľovi prostredníctvom vtípne modelovaných situácií, napr. kocúr Štvrtok nešťastne po ožiarení bleskom z fotoaparátu padá do narodeninovej torty. V duchu citlivého prístupu k téme je mu odpustené a všetko je obrátené na žart: „*Torty je síce škoda...* „*ale fotka kocúra v torte je perfektná.*“¹¹

Gabriela Futová v knihe *Psia škola kocúra Červenochvosta* z roku 2008¹² naopak necháva detského čitateľa nahliadnúť priamo do najhlbších zákutí zvieracej duše, ide o špecifické iniciačné rozprávanie podané formou ich-rozprávača, čo prispieva k zvýšeniu jeho autenticity. Optikou kocúrika sledujeme jeho zaradenie sa do novej domácnosti. Detský čitateľ sa s hrdinom ľahko identifikuje na základe jeho svojského

⁸ KARPINSKÝ, Peter: c. d., s. 38.

⁹ KARPINSKÝ, Peter: c. d., s. 45.

¹⁰ KARPINSKÝ, Peter: c. d., s. 13.

¹¹ KARPINSKÝ, Peter: c. d., s. 29.

¹² Pozn. autorky: Doteraz vyšli už tri vydania knihy.

vnímania sveta. Môže spoznať detailnejšie jeho potreby a zabaviť sa na situáciách, do ktorých sa kocúrik svojím „bábätkovským“ myslením dostal. Autorka necháva na ňom, aby sa zorientoval v novom priestore bez zbytočného vysvetľovania a poučovania. Dej determinuje každodenný biorytmus mačiatka. Jeho správanie je opisované realisticky a je primerané bežným prejavom mačacích mláďat. Autorkin láskavý, chápaný no pritom triezvy prístup k zvieratkám môže byť pre deti podnetným príkladom.¹³ Aj v tomto prípade je domáce zviera vnímané ako záväzok a jeho potreby sú primerane priblížené detskému čitateľovi: „*Po kuchyni sa začala šíriť príjemná vôňa. V okamihu sa mi zbehli v papuľke slinky. „Dáš si mlieko?“ oslovila ma zrazu kamoška. Nemo som na ňu vyvaloval oči. Pravda, dal by som si, ale ohromne som sa bál.*“¹⁴ Mačací hrdina využíva trochu naivne pôsobiace jazykové konštrukcie spríbuznené s detským plnokrvným obrazným prejavom. Koordinátorom diania zostáva aspekt dospelého prezentovaný novou kamarátkou – jeho vlastníčkou, ktorá je okrem neho majiteľkou dvoch psov, čo predstavuje základný konflikt diela, prezentovaný už v jeho protikladne pôsobiacom názve.

Kým Karpinský a Futová postupujú v harmonizačnom duchu, tak v ďalšom titule, ktorý nás oslovil v súvislostiach skúmanej látky na prvý pohľad dominuje odlišný postup. Kniha Petra Gajdošíka z roku 2006¹⁵ *Zverinec na siedmom poschodí* je reprezentatívnu ukážkou parodistického prístupu k tematike, čo je zjavné, už z jej podtitulu – *alebo x dôvodov prečo nechovať zviera v byte*.

Detského čitateľa víta v incipite duchaplný rozprávač, aby nenadobudol skreslenú predstavu o fungovaní sveta: „*Zvieratá žijú s nami ľuďmi od nepamäti. Robia nám spoločnosť, aby sme nezabudli, že náš gulatý domček, ktorý voláme Zem, patrí nám všetkým, a tak by v ňom malo byť miesto pre každého živého tvora.*“¹⁶ Autor zasadzuje príbeh do bližšie nešpecifikovaného mesta, v ktorom sa nachádza sídlisko so symbolicky komponovaným názvom Rúbanisko, ktorý zdôrazňuje prázdnotu (tzv. betónovej džungle), a environmentálne ladenie textu lebo: „*Chýbali (tu) stromy, čo vyrúbali, keď sa tam stavalo.*“¹⁷ Gajdošík vo svojom príbehu využíva detského hrdinu a s patričnou dávkou radosti oslavuje jeho príchod: „*Mám dcéru, juchú!*“ *zreval čerstvý tatino.*“¹⁸ Nové bábätko Dominika sa teda importuje do deja takpovediac za pochodu, aj ona je novým obyvateľom bytu na siedmom poschodí postupne sa vyrovnávajúcim s „bytovkovou“ realitou.

¹³ VRÁBLOVÁ, Timotea: *Gabriela Futová: Psia škola kocúra Červenochvosta, Bratislava, SPN – Mladé letá 2008.* <http://www.litcentrum.sk/recenzie/psia-skola-kocura-cervenochvosta-gabriela-futova-domov-je-tam-kde-som-doma>, 20. 12. 2019.

¹⁴ FUTOVÁ, Gabriela: *Psia škola kocúra Červenochvosta.* Bratislava: Mladé letá, 2017.

¹⁵ Pozn. autorky: O čitateľskej obľúbenosti titulu svedčí fakt, že vyšla v reedícii v roku 2017.

¹⁶ GAJDOŠÍK, Peter: *Zverinec na siedmom poschodí.* Bratislava: Slovart 2017, s. 7.

¹⁷ GAJDOŠÍK, Peter: c. d., s. 7.

¹⁸ GAJDOŠÍK, Peter: c. d., s. 7.

Práve detská hrdinka je iniciátorom diania cez potrebu vlastniť zvieru (tak ako to najčastejšie býva aj v skutočnosti). Jej túžba je zdôraznená prirodzenosťou jej požiadavky: „*Dominikin prvý kamarát bol mravec.*“¹⁹ Prvým experimentom s mravcami sa začína odvíjať pred čitateľom príbeh absurdít spojených s chovateľskými aktivitami detskej hrdinky. Rodičia motivovaní láskou túžia dcére splniť každé želanie. Živočišna ríša, ktorej zástupcovia si na siedmom poschodí postupne podávajú kľučku, je však už svojou podstatou v tomto umelom civilizovanom svete vnímaná ako nadbytočná, cudzorodá a cez svoje živočišne prejavy de facto problematická.²⁰ A nie je to len prípad nešťastných mravcov, kravy, prasiatka, slimákov, ale aj ďaleko bežnejších domácich miláčikov ako sú pes, mačka, papagáj a rybičky (možno preto, že ide o dravé pirane).

Rozdiely oproti Karpinskému a Futovej harmonizačnému postoju sú zjavné, ak nazrieme na spracovanie rovnakej témy. Kým u tety Agáty je narodenie mačiatok oslavovaným momentom spojeným s kladnými javmi, u Gajdošíka sa stáva začiatkom pohromy: „*Rodičia začali byť z mačacej záplavy veľmi nervózni. Chradla aj Dominika, ktorá prestala piť mlieko, aby ho ušetrila pre pradúce a mňaukajúce mačky z bytu na siedmom poschodí.*“²¹ Splnenie každého detského želania tak vedie rodinu do čoraz väčších a nezmyselnejších situácií. Byty v panelákoch sú akýmisi živými sídliskovými bunkami, organizmami, v ktorých musí život prebiehať podľa určitých pravidiel, ak má byť spolužitie v stiesnených pomeroch aj pre ostatných susedov znesiteľné a prijateľné.²² A to nie je celkom dobre možné, ak je rodina prostredníctvom chovateľských ambícií zdrojom problémov. Napriek takto očividne sformulovanému didaktickému zámeru sa autorovi podarilo jeho možnú hrubosť úplne skryť do pútavého rozprávania, lebo Gajdošík je fantastickým rozprávačom. Jeho schopnosť podať absurdné až nonsensové situácie s humorným nadhľadom magicky priťahuje detského čitateľa, napr. dravé pirane uhryznú hasičov, ktorí zasahujú po rozbití Dominikinho akvária, opísanie vynášania živej kravy na siedme poschodie: „*Starý otec a tatino prestali lapať po dychu a rýchlo začali ťahať rohaté zvieru do bezpečia bytu na siedmom poschodí. Chceli byť hore, skôr ako sa rozčúlená Gustušná zjaví vo dverách. Suseda sa však nezobudila. Práve si vychutnávala sen, v ktorom tancovala na bále v náručí elegantného pána. Zamúkanie, ktoré k nej doľahlo, ju v sne nečakane prenieslo z vyzdobenej sály do tmavého kravína. A tak sklamaná Gustušná zostala v kravskej spoločnosti až do prebudenia.*“²³ Napriek finálnemu vyzneniu – nemožnosti chovať zvieratá v byte – zvieratá nie sú nositeľmi negatívnych vlastností a z nich vyplývajúcich javov, tie sú výsledkom ich umiestnenia do neadekvátneho priestoru.

Diela, ktorým sme venovali pozornosť sme vybrali najmä kvôli ich rozličnému zobrazeniu skutočnosti, ide o takmer objektivizované rozprávania Karpinského, silne

¹⁹ GAJDOŠÍK, Peter: c. d., s. 11.

²⁰ RUSŇÁK, Radoslav: c. d., s. 60.

²¹ GAJDOŠÍK, Peter: c. d., s. 28.

²² RUSŇÁK, Radoslav: c. d., s. 60.

²³ GAJDOŠÍK, Peter: c. d., s. 28.

subjektívne ladený príbeh Futovej a na prvý pohľad „antizvieraciu kampaň“ Gajdošíka. Súčasnú uchopenie problematiky domáceho miláčika sa vo všetkých vybraných textoch napriek ich rozdielnostiam nesie v znamení potreby pochopenia a porozumenia spolužitia zvierat a ľudí. Zdôraznená je predovšetkým zdravá miera vzájomných vzťahov a potreba komunikácie, čo považujeme za adekvátny prístup k téme. Samozrejme, diel, ktoré by mohli obohatiť mozaiku nášho bádania, je oveľa viac a ich skúmanie by si vyžadovalo širší priestor a možno aj otvorenie vedeckej diskusie.

Literatúra

- GAJDOŠÍK, Peter: *Zverinec na siedmom poschodí*. Bratislava: Slovart 2017, 87 s. ISBN 978-80-556-2899-8.
- FUTOVÁ, Gabriela: *Psia škola kocúra Červenochvosta*. Bratislava: Mladé letá, 2017, 74 s. ISBN 978-80-10-00960-2.
- Hodnotové charakteristiky detskej literatúry 1. (ed. Jana Nemcová). Nitra: Univerzita Konštantína filozofa 2004, 149 s. ISBN 80-8050-770-8.
- KARPINSKÝ, Peter: *Teta Agáta a jej mačacia sedmička*. Bratislava: Perfekt 2017, 47 s. ISBN 978-80-8046-868-2.
- RUSŇÁK, Radoslav: *Zverinec na siedmom poschodí*. Bibiana, roč. XIV, 2007, č. 2, s. 60 – 61. ISSN 1335-726.
- STANISLAVOVÁ, Zuzana: *Rozprávkové variácie (v pôvodnej tvorbe pre deti a mládež 2017)*. Bibiana, roč. XXV, 2018, č. 3., s. 4. ISSN 1335-726.
- VRÁBLOVÁ, Timotea: *Gabriela Futová: Psia škola kocúra Červenochvosta*. Bratislava, SPN – Mladé letá 2008. <http://www.litcentrum.sk/recenzie/psia-skola-kocura-cervenochvosta-gabriela-futova-domov-je-tam-kde-som-doma>, 20. 12. 2019.

PhDr. Petra Kaizerová, PhD.

Katedra slovenského jazyka a literatúry
Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa
Štefánikova 67, 949 74 Nitra – Slovenská republika
pkaizerova@ukf.sk

